

Vlaanderen
is omgeving

Vlaamse Overheid
Departement Omgeving
Afdeling Gebiedsontwikkeling,
Omgevingsplanning en –projecten
Directie Gebiedsontwikkeling
Milieueffectrapportage
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel
T 02/553 80 79
mer@vlaanderen.be
www.omgevingvlaanderen.be

Afkeuring project-milieueffectrapport

**Opvullen van een ontgonnen terrein te
Oosterzele als categorie 1
stortplaats voor cementgebonden asbest in
bigbags**

Initiatiefnemer:

BALEGRO bvba
Stationsstraat 30
8460 Oudenburg

22 juli 2020

PRMER-PR3210-GK

1. Inleiding

Balegro (Balegemse Groeve) bvba exploiteert een zand- en steengroeve in Berg 24a te 9860 Oosterzele – Balegem. De exploitant wenst een uitbreiding van zijn omgevingsvergunning te bekomen inzake het verder opvullen van het ontgonnen gebied als categorie 1 stortplaats voor cementgebonden asbest in bigbags in zone 1B.

Zone 1B is reeds conform de aanwezige vergunning ontgonnen tot ca. +51,75mTAW. Balegro bvba wenst deze zone op te vullen met cementgebonden asbest (geen vrije asbestvezels) in bigbags.

Deze activiteiten zijn onderworpen aan de m.e.r.-plicht volgens het project-m.e.r.-besluit¹, met name:

Bijlage I

13) "Afvalverwijderingsinstallaties voor de verbranding, zoals gedefinieerd in punt D10 van artikel 4.2.1 VLAREMA, de chemische behandeling, zoals gedefinieerd in punt D9 van artikel 4.2.1 VLAREMA of het storten van gevaarlijke afvalstoffen."

De beslissing over de aanmelding werd genomen op 12 september 2019. De aanmelding bevatte een vraag tot scopingadvies. Er werd geen openbare raadpleging voorzien in het voortraject (= periode voorafgaand aan de indiening van het MER samen met vergunningsaanvraag). Op 17 januari 2020 werd het project-MER voorlopig goedgekeurd.

2. Inhoudelijke toetsing van het project-MER

2.1. Toetsing aan artikel 4.3.8 §2,1 ° DABM

Het project-MER werd opgesteld door de erkende coördinator en het team van deskundigen waarover in de aanmeldingsbeslissing werd beslist.

2.2. Toetsing aan artikel 4.3.8 §2, 2° D.A.B.M.

Toetsing van het project-MER aan het scopingadvies. Het project-MER voldoet aan het scopingsadvies van 12 september 2019.

2.3. Toetsing aan artikel 4.3.8 §2, 3° DABM

Het project-MER bevat alle relevante onderdelen conform artikel 4.3.7. van DABM.

2.4. Toetsing aan artikel 4.3.8 §2, 4° D.A.B.M.

Het project-MER werd afgetoetst aan de ontvangen opmerkingen en adviezen van het publiek en de geraadpleegde adviesinstanties. Hieronder een beknopte analyse van de ontvangen informatie:

---

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage, B.S. 17 februari 2005, zoals herhaaldelijk gewijzigd.

Er werd advies gevraagd aan : Provincie Oost-Vlaanderen, gemeente Oosterzele, VMM Ecologisch Toezicht en VMM Afdeling Operationeel Waterbeheer. Al deze instanties gaven een advies. Daarnaast werden in het kader van de Omgevingsvergunningsprocedure, nog adviezen verleend door andere instanties, die inhoudelijk ook relevante opmerkingen bevatten over het project-MER. Hieronder volgt een overzicht:

Instantie	Advies
Agentschap Natuur en Bos (ANB)	Geen opm. op MER, gunstig advies op vergunning, mits aandacht voor nesten oeverwaluwen.
Agentschap Wegen en Verkeer (AWV)	Aannames in MER over transport zijn onjuist en onrealistisch, cijfers over transport spreken elkaar tegen. Geen uitvoeringstermijn en geen rekening gehouden met geen aansluiting meer op N42 na aanleg ervan. (Details over waar de onjuistheden precies staan en welke informatie bedoeld wordt, ontbreken in het advies).
Agentschap Zorg en Gezondheid (AZG)	Maatregelen in het dossier (zowel MER als Omgevingsvergunningsaanvraag) om verspreiding van asbestdeeltjes tegen te gaan, zijn veel te vaag geformuleerd. Procedures en werkplan zijn niet concreet genoeg. Ook wordt geen rekening gehouden met heraanleg van N42 en impact daarvan op de aanvoeroute.
Afdeling Gebiedswerking, Omgevingsprojecten en -plannen (GOP)-Milieu	Ongunstig advies, o.m. wegens tekortkomingen in project-MER: <ul style="list-style-type: none"> • Geen deskundige Mens-Gezondheid. • Calamiteiten/inhoudscontrole bigbags: onduidelijk (vb. opleiding van, en te weinig personeel). • Voorgestelde meetcampagne onvoldoende. • Bodemerosie en afschuiving na opvulling ; onvoldoende duidelijke maatregelen. • Worst-case van bemaling grondwater op afvalstoffen niet onderzocht; infiltratie van verontreinigd percolaatwater evenmin. • Onvoldoende controle op kwaliteit percolaatwater. • Aangaande mobiliteit : onduidelijke en tegenstrijdige transportcijfers, aannames over aanvoer mogelijk onrealistisch, effect aansluiting op heraangelegde N42 onduidelijk. <p>Opvolgadvies : geeft meer duiding over onduidelijkheden transportcijfers.</p>
GOP-Natuurlijke Rijkdommen	Gunstig advies op vergunningsaanvraag, geen opmerkingen bij MER.
Gemeente Oosterzele	Opmerkingen op project-MER : <ul style="list-style-type: none"> • Project-Mer (projectbeschrijving) onvoldoende afgestemd op eisen OVAM en Vlarem. • Stabiliteit/grondwater en erosie onvoldoende bekeken. • Geen werkplan opgenomen. • Projectbeschrijving onvolledig mbt Vlarem. • Ingreep-effectmatrix en discipline stemmen niet 100% overeen, significantiekaders ontbreken. • Effect op bodemverontreiniging in de buurt niet bekeken. • Maatregelen bij calamiteiten niet bekeken. • Worst-case van bemaling grondwater op afvalstoffen niet onderzocht; infiltratie van verontreinigd percolaatwater evenmin. • Onvoldoende controle op kwaliteit percolaatwater.

	<ul style="list-style-type: none"> • Aangaande mobiliteit : onduidelijke transportcijfers, onrealistisch, effect aansluiting op heraangelegde N42 onduidelijk. • Nulwaarde lucht moet bepaald worden; impact stofverspreiding onvoldoende onderzocht, zowel dagdagelijks als bij calamiteiten. • Onvoldoende vertaling van resultaten lucht/geluid/mobiliteit naar mens-gezondheid. • Impact stof op biodiversiteit onderschat. • Impact langdurige klimaatverandering niet onderzocht.
Provincie Oost-Vlaanderen	Negatief advies op de vergunningsaanvraag omwille van onvoldoende maatregelen om de effecten op het watersysteem te milderen.
OVAM	Negatief advies op project vanuit beleid, geen opmerkingen op het MER.
VMM-Operationeel Waterbeheer	Deels gunstig op project, geen opmerkingen op het project-MER.
VMM-Ecologisch Toezicht/Lucht	Ongunstig op het aspect percolaatwater en lozing ervan in het grondwater. Dit moet ook grondiger worden onderzocht in het project-MER.

Het openbaar onderzoek leverde 6339 analoge bezwaarschriften op. In het omgevingsloket werden 202 bezwaarschriften opgeladen, van burgers, actiegroepen, politieke partijen, verenigingen en de buurgemeenten Sint-Lievens-Houtem en Zottegem. Deze bezwaarschriften varieerden van 'geen asbeststort' of 'geen asbest in ons nest', over een standaardbezwaarschrift, tot een 34-tal bezwaarschriften die meer individueel van inhoud waren, en die opmerkingen hadden bij het project-MER, of bij de geplande projectuitvoering, waarbij die laatste bezwaren vaak over dezelfde knelpunten gingen als de eerstgenoemde. Deze inhoudelijk meer uitgewerkte bezwaarschriften, waren inhoudelijk sterk gelijklopend met de adviezen van de instanties.

Het standaardbezwaarschrift, waarvan er in het omgevingsloket enkele tientallen werden opgeladen, bevatte de volgende bezwaren :

“Het storten van cementgebonden asbest brengt de gezondheid van omwonenden in gevaar. Er zijn immers onvoldoende garanties dat er zich bij de berging van asbestcement geen vrije asbestvezels in de omgeving zullen verspreiden en dit door:

- *het onzorgvuldig stapelen van de asbestcement bij de afbraak*
- *het breken van het asbestcement tijdens het transport*
- *het scheuren van de bigbags bij het bergen*
- *het ontbreken van een permanente beneveling van de stortplaats*
- *het aandrukken van de bigbags om voldoende dichtheid te bekomen in de deponie waardoor deze scheuren en er vezels vrijkomen.*

- *Er is voldoende restcapaciteit op de bestaande categorie 1 stortplaatsen (= stortplaats voor gevaarlijke afvalstoffen) voor het bergen van asbestcement. Bovendien zijn de veiligheidsmaatregelen op de echte categorie 1 stortplaatsen veel strenger en zijn deze hiervoor beter uitgerust.*
- *Er is geen natuurlijke geologische barrière aanwezig. De voorgestelde, aan te voeren kleilaag is onvoldoende om de waterdoorlaatbaarheid van de stortplaats te garanderen. Hierdoor dreigen asbestvezels in het grondwater en in de waterlopen terecht te komen.*
- *Het opslaan van asbestcement is slechts een tijdelijke oplossing. Er bestaan vandaag reeds verschillende duurzame verwerkingsmethoden voor asbest.*
- *Het feit dat de volledige cyclus van afbraak tot afvalverwerking in handen is van één en dezelfde firma geeft geen garanties op een degelijke, interne controle, integendeel. Dat het hier zeer gevaarlijk afval betreft, is dan ook onverantwoord en angstaanjagend.*

- *De komst van een asbeststort betekent een minwaarde voor de hele regio, zowel op toeristisch als op maatschappelijk gebied. Een asbeststort hoort niet thuis in een landelijke omgeving die veelal voor recreatie gebruikt wordt en al zeker niet zo dicht bij bewoning.”*

Specifieke punten, aangehaald in de individuele bezwaarschriften:

- Nabestemming (leeflaag te dun), verslemping, bodemstructuur- en vochtregime
- Erosie en bodemstabiliteit (o.m. betrouwbaarheid afdek bigbags en gevolgen van de aanleg van werfwegen op de gestorte bigbags)
- Betrouwbaarheid van de onder- en tussenafdek en drainagesysteem
- Acceptatieprocedure (scheuren/gescheurde bigbags) biedt te weinig garantie
- Probleem van percolaatwater (kwaliteit, asbest in circuit, zandfilter onvoldoende)
- Effect op grondwater en diepere ondergrond
- Geluidsmeetpunten niet representatief
- Stofproblematiek onvoldoende onderzocht/onderzoeksstraal (500 m) te klein
- Transportproblematiek o.m. mbt heraanleg N42
- Archeologische waarde site
- Geen deskundige Mens-gezondheid
- Oeverzwaluwen
- Effect op toerisme en recreatie
- Keuze van de referentiesituatie
- Inpassing in het afval- en materialenbeleid; alternatieve oplossingen dan storten niet onderzocht
- Locatie van de asbestdeponie.
- Voorgestelde metingen en monitoring onvoldoende
- Administratieve opmerkingen

Opmerking:

Er werden tijdens en na de adviesronde en het openbaar onderzoek, geen verduidelijkingen, aanvullingen, weerleggingen of eigen visie vanwege de initiatiefnemer of de deskundigen ontvangen, als reactie op de adviezen en bezwaarschriften.

Adviezen en bezwaren die als te remediëren aandachtspunten kunnen worden beschouwd, maar niet doorslaggevend zijn bij deze beslissing:

Adviezen en bezwaren die eerder relevant zijn in de ruimere context van de exploitatie en de heropvulling van de totaliteit van de groeve:

- Nabestemming (leeflaag te dun), verslemping, bodemstructuur- en vochtregime.
- Erosie en bodemstabiliteit.
- Archeologische en paleontologische waarde van de site.
- Oeverzwaluwen.
- Administratieve opmerkingen.

Geluidsmmeetpunt niet representatief

In verschillende bezwaarschriften wordt gesteld dat de locatie van MP2 niet representatief is, omdat het zich 'achter een gebouw' bevindt. Zij vinden daarover bevestiging in Figuur 25 van het project-MER (kleurenkaart geluidsbelasting).

De keuze van MP2 zal zeker beter moeten worden onderbouwd, en de resultaten van de meting beter geduid.

Grondwaterstand

Bezwaarindieners uitten de bezorgdheid dat de in het onderzoek gehanteerde grondwaterstand van + 54 m TAW, niet stabiel kan zijn. Dit sluit aan bij de bezorgdheid over de betrouwbaarheid van de aangelegde hydrogeologische barrière. Indien het waterniveau hoger zou komen, bestaat er een risico op contaminatie van grondwater met de gestorte stoffen, asbest en materiaal uit de hydrogeologische barrière.

Andere bezwaarindieners zijn dan weer bezorgd dat de grondwaterstand te hoog is ingeschat, rekening houdend met de droge zomers van 2018 en 2019. Zij vrezen dat de invloedszone van de bemaling (2 km, zo stellen ze), bij verdere verdroging, negatieve effecten kan hebben op natuurwaarden binnen die straal, en vragen dan ook een groter onderzoeksgebied dan 500 m.

De grondwaterbemaling van de groeve werd uitvoerig onderzocht in het plan-MER PL0194, goedgekeurd op 07 september 2015. Aan de huidig vergunde grondwaterwinning verandert er niets. De effecten ervan, zoals vastgesteld in PL0194, worden opnieuw beschreven en geduid in §6.2.3 van dit project-MER, waarbij benadrukt wordt dat het hydrogeologisch onderzoek dat werd opgenomen in PL0194, een worst-case betreft.

Beide punten zijn voldoende geduid en onderbouwd in het project-MER. Opvolging van de grondwaterstand is uiteraard aangewezen.

Reële vrachtwagenbewegingen.

GOP-milieu stelt vragen bij de aantallen vrachtwagenbewegingen.

De exploitant vermeldt 8.000 ton per jaar aan 20 ton per vrachtwagen en bekomt zo 400 bewegingen. Met dit cijfer wordt ook verder gerekend in tabel 10. Er wordt een tonnage van 80 ton/dag aangevraagd. Dit betreft wellicht het maximum, maar wordt niet echt vermeld. Vermits men na 100 werkdagen al 8.000 ton zou hebben, gaat GOP er in elk geval van uit dat 80 ton/dag een maximum betreft. Dit betekent (20 ton per vrachtwagen) maximaal 4 vrachtwagens per dag of 8 transportbewegingen extra. GOP stelt dat er in realiteit meestal niet met volle vrachten zal worden gereden maar gemiddeld eerder met halve vrachten, hetgeen neerkomt op 8 vrachtwagens per dag = 16 bewegingen. Ook het advies van AWV stelt manifeste onduidelijkheden en tegenstrijdigheden vast in de vrachtwagenaantallen, zonder details evenwel.

Ook in een aantal bezwaarschriften worden vragen gesteld over Tabellen 9 en 10.

De bezwaarindieners stellen zich ook vragen bij de aangevraagde tonnage: niet 68.000 ton aangevraagd maar wel 102.700 ton?

"Het aantal vrachtwagenbewegingen stijgt hierdoor opnieuw met een factor van 1,5. In werkelijkheid zullen er dus tot 24 extra vrachtwagenbewegingen per dag zijn door het asbesttransport. Of het zal langer dan 8 jaar duren vooraleer de stortplaats vol is, eerder 13 jaar.

Aangezien er geen natuurlijk, geologische barrière aanwezig is op deze locatie, moet deze conform de Vlarew-wetgeving kunstmatig worden aangebracht. Er wordt geschat dat hiervoor ongeveer 60.000 m³ materiaal zal nodig zijn. Met een soortelijk gewicht voor klei van ca. 1800 kg/m³ en bij een lading van 30 ton per vrachtwagen, betekent dit nog eens 3600 extra transporten of 7200 extra transportbewegingen. De aanleg van deze laag gebeurt 'in één keer' bij de aanleg van het stortvak, dus niet gespreid over verschillende jaren."

Ook na de opvulling van de stortplaats met asbest dient deze afgedekt te worden met een ondoorlaatbare kleilaag. Ook deze aan te brengen laag moet worden aangevoerd, zo stellen de bezwaarindieners nog.

De cijfers in Tabellen 9 en 10 zijn dus op zijn minst weinig transparant.

Effect op toerisme en recreatie

Wordt niet afzonderlijk behandeld, maar verder in de discussie over de locatie van het project.

Adviezen en bezwaren die weerlegd worden:

Streefbeeld N42.

Verschiedende adviezen en bezwaarschriften zijn van oordeel dat er in de discipline mobiliteit te weinig rekening werd gehouden met het 'streefbeeld N42' en de toekomstige aansluiting vanuit de groeve naar deze vernieuwde weg.

De toekomstige situatie komt uitvoerig aan bod in de discipline mobiliteit. Momenteel is er echter een plan-MER-procedure lopende voor de heraanleg van de N42. De opstellers van het project-MER houden rekening met de grote lijnen van het toekomstige streefbeeld, er mee rekening houdend dat nog niet alle gegevens over de effecten van die heraanleg gekend zijn. Met de beschikbare gegevens, is deze effectinschatting voldoende uitgevoerd, er mee rekening houdend dat er dus nog een onzekerheidsmarge op zit.

Deze uitspraak staat los van de discussie over de vrachtwagenbewegingen van en naar de site zelf (zie verder) die ook in de adviezen en bezwaarschriften ter discussie staat.

De keuze van de referentiesituatie.

In sommige bezwaarschriften wordt kritiek gegeven op de keuze van de referentiesituatie. In §5.2.3 wordt de referentiesituatie beschreven als de 'huidige toestand', zijnde een groeve die ontgonnen is tot +51,75 m TAW.

De bezwaarindieners stellen dat 'het oorspronkelijke agrarische landschap' een betere keuze zou geweest zijn.

Deze aanpak in het project-MER is evenwel methodologisch correct. De referentiesituatie gaat hier uit van een vergunde toestand, waarbij de ontginning van het zand is afgelopen, en de uitgegraven ruimte kan worden opgevuld. De site is momenteel vergund project voor het opvullen als definitieve opslagplaats voor niet-verontreinigde uitgegraven bodems (DOP). Het nulalternatief is dan het opvullen als DOP (§4.1) van diezelfde ontgonnen groeve.

De onontgonnen toestand met een intacte topografie en agrarisch landschap als referentiesituatie, zoals voorgesteld in sommige bezwaarschriften, is methodologisch niet aangewezen. Men mag niet vergeten dat de site al eeuwen het voorwerp is van de ontginning van steen en zand. De huidige ontginningsactiviteit heeft zelf al een geschiedenis van een halve

eeuw. Vermits de bedoeling van de referentiesituatie er onder andere in bestaat om een degelijke plaatsbeschrijving te geven van het projectgebied, voorafgaand aan de omgevingsvergunning, is een toestand zo dicht mogelijk in tijd en uitzicht van de aanvangssituatie van het voorgenomen project, de meest aangewezen aanpak. Elke keuze van een vroegere toestand zou minstens 50 jaar moeten teruggaan in de tijd, en zou niet toelaten om zowel de belangrijke milieuwaarden, nu aanwezig in het gebied, als gebeurlijke milieuschade tijdens of als gevolg van de uitbating, correct in kaart te brengen. De keuze van de referentiesituatie is bijgevolg correct.

Adviezen en bezwaren die doorslaggevend zijn bij deze beslissing :

Discipline lucht – onderzoeksstraal.

Verschillende bezwaarindieners drukken hun ongerustheid uit over het feit dat de impact van stofverspreiding rond de deponie slechts binnen een straal van 500 meter onderzocht wordt. Zij vragen een onderzoeksgebied van 2 kilometer, een straal waarbinnen veel bewoning ligt.

Voor de discipline lucht wordt een straal van 500 m gehanteerd (§6.6.1). Op pagina 116 (§6.6.4) leest men dat opwaaiend stof tot maximaal 500 m afstand hinder kan veroorzaken.

De perceptie is, dat deze 500 m geen maximale afstand is tot waarop stof zich kan verspreiden, wel de afstand waarop het stof op één of andere manier verstorend werkt, als stofmassa. Of deze afstand van 500 m niet de absolute grens van depositie van deeltjes uit de lucht is, maar de afstand waarop een stofwolk voldoende verdund is om niet meer te worden waargenomen als 'een hinderlijke stofwolk' blijft onduidelijk voor de bezwaarindieners. Hun bezwaar vertolkt de vrees, dat er voorbij deze afstand van 500 m ook nog steeds stofdeeltjes, afkomstig van de stofwolk, in de lucht aanwezig kunnen zijn. Bij asbest gaat het echter niet om de hinder van een stofwolk als massa, maar om het specifieke gezondheidsrisico dat uitgaat van asbest als substantie, en is de drempel veel lager (in principe: één vezeltje).

De opmerking van de bezwaarindieners, dat de straal van 500 m veel te beperkt is, is dan ook gegrond. De straal van de verspreiding van asbestvezels kan ruimer zijn dan de hinderafstand van een stofwolk. Op dat punt biedt het onderzoek te weinig garantie.

Voorgestelde monitoring lucht is onvoldoende

Adviezen en bezwaarschriften stellen dat de voorgestelde monitoring onvoldoende is. GOP-milieu wijst er op dat de voorgestelde metingen niet voldoende zijn. Voorafgaand aan de asbeststortactiviteiten dient een achtergrondmeting te gebeuren. Er dient het eerste jaar minstens maandelijks een asbestmissiemeting te gebeuren in de onmiddellijke omgeving en dit tijdens de asbeststortactiviteiten waarbij wordt getoetst aan de milieukwaliteitsnormen voor lucht. Daarnaast dient ook een jaarlijkse asbestmissiemeting te gebeuren, rekening houdend met de activiteiten, de windrichting en de eerste bewoning.

Acceptatiecriteria en -procedures.

Pag. 134 spreekt over acceptatiecriteria, met visuele controle op scheuren en maatregelen bij het lossen. Bigbags die zouden scheuren tijdens het lossen, zouden worden besproeid.

Het is evenwel niet duidelijk hoe er enerzijds zal worden omgegaan met:

Bigbags die tijdens het lossen zouden gescheurd zijn, na het lossen en het stopzetten van de besproeiing?

Bigbags die bij aankomst gescheurd blijken te zijn en dus in principe niet voldoen aan de acceptatiecriteria? Worden deze toch gelost onder besproeiing, of moet de leverancier die terug meenemen (en met een gescheurde zak door de dorpskernen rijden?). Dit onderdeel van de ontvangstprocedure is niet duidelijk, terwijl het toch om een situatie gaat met een hoog verspreidingsrisico.

Dit onderdeel van het project wordt dan ook kritisch bekeken door instanties en bezwaarindieners.

Het advies van GOP-milieu is hierover duidelijk: *“Uit navraag bij afdeling Handhaving en ervaring bij soortgelijke bedrijven blijkt dat bij de aanlevering van asbest in gesloten bigbags er soms andere afvalstoffen (al dan niet gevaarlijk) aanwezig zijn of dat er vrij asbest tussen zit in de zakken voor cementgebonden asbest. Het niet controleren van de bigbags kan de leveranciers van deze afvalstoffen er bovendien nog meer toe aanzetten de bigbags foutief te vullen.*

De afdeling Handhaving deelde mee dat er een overleg plaats heeft gevonden van de sector met alle exploitanten van categorie 1-stortplaatsen die asbesthoudende afvalstoffen aanvaarden. Iedere exploitant bleek endoscopie te gebruiken om de inhoud van de bigbags (al dan niet steekproefsgewijs) te controleren. Dit gebeurt via een kleine opening met inachtneming van de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen en andere veiligheidsmaatregelen. Hoewel deze werkwijze bekend en vertrouwd is binnen de sector, wordt hierover niets vermeld in de aanvraag of het MER.”

Ook de beperkte inzet van personeel (slechts één opgeleide medewerker) is voor GOP-milieu problematisch. Wat als deze persoon om één of andere reden niet aanwezig is, wordt de activiteit dan gestaakt? Dat is niet duidelijk.

GOP-milieu stelt dan ook dat de uitbating van de asbeststortplaats op de werkwijze zoals toegelicht in het MER, niet kan worden aanvaard.

Gesloten drainagesysteem - percolaatwater

Het voorgestelde ‘gesloten circuit’ waarbij het uit de drainageleidingen opgepompte water wordt herbruikt voor het besproeien van bigbags, met gebruik van de deponie als bufferbekken, en inrichting en effecten van het infiltratiebekken roept heel wat vragen op.

Het betreft percolaatwater, dat mogelijk in contact is geweest met andere gestorte materialen. Dit percolaatwater kan dus mogelijks via een infiltratiebekken in het grondwater worden geïnfiltreerd. Behalve de vraag of zulks wel reglementair is (zie advies VMM), zijn er vragen bij de kwaliteit van dit water, door in contact te zijn geweest met gestorte materialen. Kan hier geen cumulatieve accumulatie van verontreinigingen ontstaan, door regelmatige circulatie door het systeem. Er is op pagina 45 weliswaar sprake van ‘gezuiverd percolaatwater’, maar het is nergens duidelijk waar, of en hoe dit water zal gezuiverd worden. De impact van deze methode op de kwaliteit van het grondwater, en mogelijke milderende maatregelen moeten veel duidelijker worden beschreven.

De enige zuivering waarvan sprake, is een zandfilter, die asbestdeeltjes zou tegenhouden. De efficiëntie van deze zandfilter is echter onvoldoende onderbouwd. De vrees van de bezwaarindieners bestaat dat er enerzijds, door het gebruik van de deponie zelf als bufferbekken bij zware regenval, en anderzijds door besproeiing, uiteindelijk asbestdeeltjes in het circulatiesysteem zouden komen, die dan mogelijk zouden kunnen worden opgewaaid, in het geval dat circulatiesysteem droog zou komen te staan.

VMM-Ecologisch Toezicht adviseert ongunstig voor het projectonderdeel: lozing van het percolaatwater van de stortplaats via het noodlozingspunt:

- *“Het betreft een lozing van bedrijfsafvalwater in grondwater wat niet vergunbaar is.*
- *De samenstelling van het bedrijfsafvalwater is niet gekend (tussen afdekklagen kunnen concentraties bevatten tot 80 % van de BSN)*
- *Een lozing van bedrijfsafvalwater in grondwater, vergund of niet vergund, is niet verenigbaar met het nullozerstatuut.*

Indien men een lozing op oppervlaktewater wenst, dient het MER hiervoor uitgebreid te worden met een impactbepaling.”

Ook GOP-milieu adviseert hierover negatief:

“De gevraagde uitvoering m.b.t. percolaatwater, bufferbekken en infiltratiebekken kan niet worden aanvaard. De samenstelling van het percolaatwater is niet gekend. Uit overleg met VMM blijkt dit percolaatwater in de praktijk vaak verontreinigd te zijn, ingevolge de samenstelling van de gebruikte tussenafdekklagen. Bij de voorziene werkwijze kunnen ook andere afvalstoffen dan hechtgebonden asbest aangeleverd worden in de bigbags en gestort worden. De lozing van percolaatwater via een noodlozingspunt betreft een lozing van bedrijfsafvalwater, welke niet is aangevraagd, noch uitgebreid werd beoordeeld in het MER (impactbepaling). De infiltratie van percolaatwater betreft een lozing van bedrijfsafvalwater in het grondwater welke niet is aangevraagd, noch vergunbaar is.

De lozing van bedrijfsafvalwater in oppervlaktewater of grondwater is niet verenigbaar met het nullozersstatuut.”

Betrouwbaarheid van de onder- en tussenafdek en drainagesysteem

Het project voorziet de aanleg van een hydrogeologische barrière bovenop de basis van de ontginning (+51,75 m TAW van 3,5 m dik, een laag klei met een K-waarde (waterdoorlatendheid) kleiner dan of gelijk aan 10⁻⁷ m/s. minstens tot 1 m boven het grondwaterniveau (+54 m TAW).

Bezwaarindieners merken op dat, hoe de afsluitlaag juist zal worden opgebouwd, niet duidelijk vermeld wordt. Door afgraven elders, aanvoer en opnieuw aanbrengen, is er geen garantie dat de oorspronkelijke k-waarde behouden blijft of hersteld wordt, omdat de korrelstapeling niet noodzakelijk behouden blijft. Inklinking, zetting en verticale scheuren, worden als een risico beschouwd. De buiging of hoek van de kuip kan nooit goed aangedrukt worden, en vormt dus een zwak punt. Op die manier is contaminatie van grondwater mogelijk, vrezende bezwaarindieners.

Ook over het drainagesysteem zelf worden vragen gesteld door bezwaarindieners.

Er is geen informatie betreffende de buizen noch betreffende de helling. De drainagebuizen kunnen door inklinking beschadigd worden, of samengedrukt door het bovenliggende gewicht of door beweging van zwaar materieel? Hoe zal dit gecontroleerd, geremedieerd of hersteld worden? Wat zijn de garanties dat de drainage goed zal werken.

Er zijn ook twijfels over de efficiëntie van de tussenafdeklaag van 0,20 meter dik: *“het enige dat men hierdoor bereikt is dat de bigbags letterlijk bedekt zijn, aan het zicht onttrokken, niet blootliggen, maar men kan op deze wijze zeker geen continuïteit van tussenafdeklaag verkrijgen”.*

Een ondoorlatende laag van 0,20 meter dik aanleggen op een stapeling van bigbags wordt technisch onmogelijk genoemd.

Erkend deskundige mens-gezondheid.

Adviezen en bezwaarschriften vragen een erkend deskundige mens-gezondheid. Gelet op het hoge gezondheidsknelpunt in dit dossier, lijkt dit een belangrijk aandachtspunt. Dit wordt bevestigd in het advies van GOP-milieu, waarin gesteld wordt dat om die reden, de uitwerking van de discipline Mens-Gezondheid, in zijn geheel niet aanvaard wordt.

Inpassing in het afval- en materialenbeleid; alternatieve oplossingen dan storten niet onderzocht.

Tijdens de advies- en inspraakronde, werd het bezwaar geopperd dat de inrichting van de stortplaats voor asbest, niet past in het afval- en het materialenbeleid, en dat er onvoldoende gezocht werd naar alternatieven.

Dit is ook het standpunt van OVAM. Deze instantie wijst er op dat in een brief van 19 oktober 2012, de minister bevestigd heeft dat 'de toekomstvisie van OVAM inzake stortplaatsen kadert binnen het Vlaams materialenbeleid'. Volgens deze visienota wordt ervoor gekozen om geen bijkomende stortcapaciteit meer toe te laten op nieuwe locaties. Hierbij wordt onder 'nieuwe locatie' verstaan: een locatie waar nog geen vergunde categorie 1- of 2-stortplaats in exploitatie is. De site van Balegro is zo'n 'nieuwe locatie'.

OVAM geeft bijgevolg een negatief advies op het project en betwist daarbij de motivatie voor het project, dat er onvoldoende stortcapaciteit beschikbaar zou zijn. Vanuit milieu- en afvalbeleid is er dan ook geen vraag naar nieuwe capaciteit voor het storten van asbest in bigbags.

Bezwaarindieners wijzen er ook op dat er volgens Balegro er momenteel geen afdoend alternatief is om cement-asbest op een andere manier te verwerken of te recyclen. Zij stellen echter dat het bedrijf geen rekening houdt met ontwikkelingen en studies van de laatste jaren (sinds 2018).

Deze kwestie is een knelpunt van goed ruimte- en capaciteitsgebruik, en heeft dus, gelet op alle andere knelpunten van dit dossier (zoals de ligging), een plaats in de algemene cumulatieve milieubeoordeling van het project.

Locatie van de asbestdeponie.

Verschillende bezwaarindieners wijzen er op dat de site van Balegro is omringd door woon- en agrarisch gebied. Gezien de risico's zou asbest beter in een industriegebied verwerkt worden. In aansluiting met de problematiek van de realisatie van de hydrogeologische barrière, stellen sommige bezwaarindieners ook dat een locatie met een dikke onderliggende natuurlijke kleilaag, beter geschikt is voor een dergelijke activiteit. Er is ongerustheid over de leefbaarheid van de omgeving, mbt een asbestrisico, dat veel bezwaarindieners beschouwen als zijnde onderschat in het project-MER. Deze bezorgdheid gaat ook over de recreatiemogelijkheden (wandelen en fietsen) en het toerisme in de streek.

Algemene analyse.

Een rode draad door de verschillende bezwaarschriften en adviezen is, dat het project beschreven is vanuit een ideale bedrijfsvoering (inclusief 'ideale' incidenten), en dat de

effectbeoordeling in die geest gebeurd is. Het bovengenoemde punt van de acceptatiecriteria is daar één voorbeeld van.

In de grote lijnen, is het project-MER uitgewerkt met een gemiddelde intrinsieke kwaliteit. Het probleem is echter, dat, **in dit geval**, zulks onvoldoende is. De gevoeligheid voor een dergelijk project ligt niet alleen hoog, de risicodrempel is bovendien heel laag. Een project-MER mag in principe onzekerheden overhouden, en schoonheidsfoutjes vertonen. Zolang de onzekerheden binnen de toegelaten foutenmarges van de methodologie liggen, blijft het onderzoek in principe acceptabel voor goedkeuring. Perfectie is een illusie.

In dit geval blijkt uit een aantal gefundeerde opmerkingen van adviesinstanties en bezwaarindieners, dat de onzekerheden die overblijven, duidelijk buiten de acceptabele foutenmarges van het onderzoek vallen. Dit als gevolg van de genoemde laagdrempeligheid van de effecten.

Een project-MER doet geen uitspraak over het project zelf. Evenwel kan het onderzoek in een project-MER zware onvolmaaktheden blootleggen over het project waarover het handelt, of impliciet de aanvaardbaarheid van het project voor het leefmilieu in vraag stellen. Dit kan zich ofwel uiten door het uitwerken van complexe en/of dure milderende maatregelen, resulterend in strenge vergunningsvoorwaarden, ofwel doordat er op het einde van het onderzoek te veel onzekerheden overblijven over de aanzienlijkheid van de effecten, en hun beheersbaarheid tot een aanvaardbaar niveau, waardoor de vergunbaarheid van het project, vanuit milieuoogpunt, problematisch zou kunnen worden. Dit laatste is het geval in dit dossier. Het advies van GOP-milieu, verwoordt het als volgt: *'De hinder en de effecten op mens en milieu en de risico's voor de externe veiligheid, veroorzaakt door het aangevraagde project, kunnen mits naleving van de vergunningsvoorwaarden niet tot een aanvaardbaar niveau worden beperkt'*. Dit is ook de conclusie die men kan trekken, wanneer men alle elementen uit het project-MER, en uit de bezwaarschriften en adviezen samenlegt.

Op basis van bovenstaande analyse van de ontvangen informatie, kan worden geconcludeerd dat het project-MER niet kan worden goedgekeurd..

2.5. Toetsing aan artikel 4.3.8 §2, 5° D.A.B.M.

Over grensoverschrijdende adviesvraag – niet van toepassing in dit dossier.

3. Besluit

Op basis van de bovenstaande toetsing wordt het voorliggende project-MER **afgekeurd**.

Digitaal getekend door :

Door Lina Grooten

*Directiehoofd Directie Gebiedsontwikkeling
Afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten*